

DET KONGELIGE KUNNSKAPSDEPARTEMENT

HØRING – forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven

Vi vil uttale oss om de foreslåtte endringer i Opplæringslovens §5-1, 5-2 og 5-3.

PPT for Indre Østfold har et personale med en særlig stabilitet i distriktet da 5 av et fagpersonale på 7 har fra 12 til 37 års ansiennitet på samme kontor. Ut fra vår erfaring henger rådgivnings-, samarbeids- og sakkyndighetsoppgavene uatskillelig sammen i de fleste tilfelle. Vi har på vårt kontor i alle år erfart at etterspørselen etter tjenester primært er rettet mot utredning, oppfølging og samarbeid rundt enkeltelever, klasser og grupper. En fornuftig sakkyndig vurdering forutsetter et godt samarbeid med både elever, foreldre og skole. PPT må opparbeide seg legitimitet gjennom det praktiske samarbeidet.

Vi er enige i formuleringen i §5-1 som slår fast retten til tilpasset opplæring for alle. Hvor grensen går mellom den tilpassede opplæring som alle skal ha (det ordinære opplæringstilbudet) og den spesielle varianten som kalles spesialundervisning, vil være en skjønnsmessig vurdering og vil bestemmes av så vel forhold hos eleven som forhold i opplæringssituasjonen på den enkelte skole.

Sakkyndige vurderinger er lovhjemlet som en sentral oppgave for Pedagogisk-psykologisk tjeneste. I lovteksten står, før sakkyndig vurdering nevnes, at tjenesten skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov. Dette arbeidet må ligge til grunn for den sakkyndige vurderingen. For uten å kjenne den enkelte skoles muligheter og repertoar, styrker og svakheter, kan ikke PP-tjenesten utøve sin sakkyndige rolle tilfredstillende. Det må med andre ord være mer enn kjennskap til den enkelte elevs forutsetninger og problemer som skal ligge til grunn for en sakkyndig vurdering.

I dag er de fleste skoler vi samarbeider med egne virksomheter, og den sum økonomiske midler som står til disposisjon er den samme enten pengene går til ordinær (tilpasset) opplæring eller til spesialundervisning. Likevel ser vi betenkeligheter ved at samme organ (rektor) skal fremme saker, foreta vurderinger av retten til spesialundervisning og fatte vedtak. Spesielt vil vi rette søkelyset mot formuleringen ”**når det er nødvendig for å få opplyst saka**”. I lovforslaget presiseres at det skal foreligge sakkyndig vurdering når **eleven/foreldra ber om det**. Dette minner om bukken og havresekken, slik at et habilitetsproblem kan foreligge dersom vurderingen av hvorvidt elever får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen ligger hos vedtaksorganet alene.

Etter vår vurdering bør det derfor presiseres, gjerne i forskrift, hva det vil at saken er tilstrekkelig opplyst og hvem som bør gjøre det. Vårt forslag er at det følger det samme prinsipp som når det gjelder innhold av en individuell opplæringsplan, der skolen, eleven, foreldrene og PPT skal samarbeide. Følgelig bør spørsmål om nødvendigheten av sakkyndig vurdering i det minste forelegges elev/foreldre og PP-tjenesten, og vurderingen bør være en samarbeidssak.

Derimot ser vi gjerne at spørsmål om fritak for vurdering i fag, som for eksempel engelsk og nynorsk, kan avgjøres av skolen (rektor) forutsatt at sakene er tilstrekkelig opplyst ved vurderinger av for eksempel dysleksi.

Ut over det ovennevnte ser PPT for Indre Østfold ikke hindringer for den foreslåtte endring. Dersom det gjennom en lovendring frigjøres energi for PPT til andre oppgaver, vil det være gunstig fra vårt synspunkt. Vår erfaring tilsier at det såkalte systemarbeidet ikke etterspørres av skolene i den grad det forventes av sentrale myndigheter. Vårt kontor har nylig gjort et grundig presentasjonsarbeid for å konkretisere hva systemarbeid kan innebære, men etterspørselen har ikke økt nevneverdig.

Derimot etterspørres i høy grad vurderinger og rådgivning til elever, foreldre og skole relatert til elevenes psykiske fungering og helse. Med opptrappingen av midler til psykisk helse for barn og unge har skole og PPT fått mange nye samarbeidspartnere. Vår PP-tjeneste har en sentral rolle i dette arbeidet. Denne virkelighet er lite synlig i forskriftene for tjenesten og burde synliggjøres.

Mysen. 10.12.2008

For personalet i Pedagogisk-psykologisk tjeneste for Indre Østfold:

Erik Hageler
Cand. psychol.

Rolf Skjelstad
Cand.paed.spec./PP-leder